

**Završno izvješće o provedenom postupku prethodnog vrednovanja
Plana razvoja Zadarske županije za razdoblje 2021. – 2027. godine**

Lipanj 2021.

Sadržaj

1	Sažetak	3
2	Uvod	5
2.1	Struktura izvješća	6
2.2	Svrha izvješća	6
3	Kontekst vrednovanja	7
4	Korištena metodologija	8
5	Opis Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.	11
6	Odgovori na evaluacijska pitanja	29
7	Zaključci	33

1 Sažetak

Jedan od važnih koraka u postupku izrade akta strateškog planiranja, sukladno pravnoj regulativi koja uređuje ovo područje, je i provedba postupka prethodnog vrednovanja navedenih akata.

Prethodno vrednovanje Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027., proveo je neovisni tim stručnjaka a postupak je rezultirao izvještajem u kojem su ocijenjeni postupci izrade te su izneseni ključni zaključci i određene preporuke ocjenjivača čiji je cilj unapređenje postupka izrade kao i kvalitete samog dokumenta.

Zaključci i preporuke odnose se na ocjenu o poštivanju i ispunjenju administrativno pravnih obveza izrađivača ali i sadržajnog zadovoljavanja propisanih i potrebnih karakteristika srednjoročnog akta strateškog planiranja.

Vrednovanje je provedeno poštujući postupak propisan postojećim pravnim okvirom kao i zahtjevom Naručitelja (Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA).

Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. je koherentan i relevantan dokument koji u potpunosti zadovoljava ulogu akta strateškog planiranja kojim se srednjoročno usmjerava razvoj društva i gospodarstva u Zadarskoj županiji.

Dana 31. listopada 2019. godine, Županijska skupština Zadarske županije donijela je Odluku o pokretanju postupka izrade Plana razvoja Zadarske županije za razdoblje 2021. – 2027. Sukladno prethodno spomenutoj odluci, Javna ustanova Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (dalje: Agencija za razvoj) ovlaštena je za koordinaciju i izradu Plana razvoja Zadarske županije. Agencija za razvoj ima status regionalnog koordinatora za Zadarsku županiju i osnovana je s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja za područje Županije te je zadužena za obavljanje poslova od javnog interesa.

Dana 19. studenog 2020. Agencija za razvoj donijela je Odluku o osnivanju i imenovanju članova Odbora za vrednovanje Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. te Odluku o osnivanju i imenovanju članova Tima za vrednovanje Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.

Osnovane su tematske radne skupine i fokus grupe, provedena je anketa te su održani sastanci tematskih radnih skupina iz različitih područja djelovanja na kojima su sudjelovali bitni dionici iz različitih društvenih skupina odnosno predstavnici javnog, poslovnog, znanstveno-istraživačkog i civilnog sektora.

Uvidom u sadržaj, utvrđeno je kako je Planom definirana srednjoročna vizija koja pokazuje željeni smjer razvoja, utvrđeni su razvojni izazovi i potencijali kao i strateški ciljevi. Za posebne ciljeve utvrđeni su pokazatelji i njihove ciljane vrijednosti, a nositelj izrade izradio je i Komunikacijsku strategiju i komunikacijski akcijski plan. Navedeno potvrđuje kako su u postupku izrade poštivani ključni formalni i administrativni koraci.

Osnovna svrha postupka prethodnog vrednovanja je osigurati neovisno stručno mišljenje da je akt strateškog planiranja u što većoj mjeri relevantan i koherentan te poboljšati kvalitetu postupka same izrade ali i konačnog sadržaja plana. U izvješću je glavni fokus na ključnim aspektima akta, a to su ocjena definiranih razvojnih potreba i potencijala te posebnih ciljeva i pokazatelja.

Osnovni zaključci prethodnog vrednovanja su:

- nacrt Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. izrađen je uz puno poštivanje ključnih načela strateškog planiranja, načela partnerstva, načela točnosti i cjelovitosti te načela učinkovitosti i djelotvornosti. Proces izrade je bio participativan s uključivanjem širokog spektra dionika iz brojnih različitih područja (javni sektor, poslovni, znanstveno-istraživački, civilni itd.)
- prilikom izrade analitičkih podloga te definiranja zaključaka i ocjena razvojnih potreba i potencijala korišteni su relevantni, pouzdani, provjerljivi i usporedivi podaci što pokazuje poštivanje načela točnosti i cjelovitosti u postupku izrade
- temeljem ispravno donesenih zaključaka o razvojnim potrebama i potencijalima definirani su relevantni ciljevi usmjereni ostvarenju gospodarskog i društvenog razvoja Zadarske županije

- za sve postavljene ciljeve definirani su odgovarajući pokazatelji koji su mjerljivi i razumljivi, očekivani učinci su razumljivi, procjenjivi i mjerljivi što potvrđuje poštivanje načela učinkovitosti i djelotvornosti te načela transparentnosti

Iz svega utvrđenog tijekom postupka prethodnog vrednovanja, može se zaključiti kako je Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. relevantan i cjelovit akt strateškog planiranja, koherentan u odnosu na nadređene politike te ciljeve utvrđene Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030.

Gledajući u cjelini, Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. odgovara svrsi i ciljevima koji se njime žele postići, a to je postavljanje temelja za cjelovit i sveobuhvatan razvoj Zadarske županije.

2 Uvod

Predmet izvješća o provedenom postupku prethodnog vrednovanja jest dokument *Plan razvoja Zadarske županije za razdoblje 2021.-2027. godine* (dalje Plan razvoja). Plan razvoja temeljni je srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za Zadarsku županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz dugoročnih akata strateškog planiranja.

Pravna osnova izrade i vrednovanja akata strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj, uključujući i planove razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave, su:

- Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/2017)
- Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 89/2018)
- Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja (NN 66/2019)
- Priručnik o strateškom planiranju, verzija 3.0, svibanj 2020.
- Dodatak priručniku o strateškom planiranju, verzija 3.0, svibanj 2020.

Postupak vrednovanja akata strateškoga planiranja je neovisna usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinaka provedbe akata strateškog planiranja. Sukladno Pravilniku o provedbi postupaka vrednovanja (NN 66/2019) (dalje: Pravilnik), postupak vrednovanja primjenjuje se na dugoročne i srednjoročne akte strateškog planiranja. Srednjoročni akti strateškog

planiranja jesu nacionalni planovi i planovi razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Vrednovanje provode unutarnji ili vanjski stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o tijelima nadležnim za izradu i provedbu akata strateškog planiranja.

2.1 Struktura izvješća

Izvješće slijedi sadržajnu strukturu preporučenu Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja (NN broj 66/19). Izvješće započinje sažetkom nakon čega slijedi uvodni dio. U okviru uvodnog dijela definiran je predmet izvještaja kao i pravna osnova izrade i vrednovanja strateških razvojnih dokumenata. Osim toga, unutar uvodnog dijela definirana je i svrha samog postupka vrednovanja, metodološki pristup koji se primjenjivao u realizaciji te ključni koraci u postupku izrade Plana razvoja Zadarske županije i postupka vrednovanja. Slijedi svrha izvješća, kontekst vrednovanja, korištena metodologija, opis Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027., odgovori na evaluacijska pitanja te zaključci.

2.2 Svrha izvješća

Prethodno vrednovanje provodi se tijekom izrade akata strateškog planiranja, a njegova je svrha sljedeća:

- osigurati neovisno stručno mišljenje da je akt strateškog planiranja u što većoj mjeri relevantan i koherentan
- poboljšati kvalitetu postupka izrade i konačnog sadržaja strategije
- relevantnim dionicima pružiti prethodnu prosudbu o tome je li akt strateškog planiranja ispravno utvrđen, je li vidljiva koherentnost u odnosu na nadređene politike i smjernice, jesu li očekivani učinci realni i sl.
- pružiti potrebnu osnovu za praćenje i buduće vrednovanje, na način da osigurava oblikovanje jasnih i mjerljivih ciljeva te pokazatelja za praćenje ostvarenja ciljeva kao sastavni dio akata strateškog planiranja.

Pravilnik utvrđuje i ciljeve postupka vrednovanja koji obuhvaćaju:

1. Utvrđivanje jesu li postignuti rezultati ostvareni na ekonomičan način i na koji se način može postići veća ekonomičnost, u okviru ocjene vrijednosti za novac.
2. Utvrđivanje u kojoj mjeri su zastupljene preuzete obveze višeg reda iz Nacionalne razvojne strategije i relevantnih sektorskih i višesektorskih strategija, za srednjoročne akte strateškog planiranja.

3. Ocjena kvalitete postupka pripreme akta strateškog planiranja, uključujući razvojnu dijagnozu i analizu stanja, odabir ciljeva i pokazatelja, procjenu fiskalnog učinka, akcijski plan, plan savjetovanja i komunikacijsku strategiju.
4. Ocjena učinkovitosti praćenja kao sredstva za prepoznavanje i rješavanje mogućih problema uspješnosti.
5. Ispitivanje dionika i javnosti o procesu i rezultatima akata strateškog planiranja.
6. Definiranje preporuka do kojih se došlo temeljem nalaza vrednovanja, a koje mogu biti primijenjene u izradi novih akata strateškog planiranja ili revizija postojećih u cilju poboljšanja uspješnosti.
7. Doprinos budućem planiranju i donošenju odluka u relevantnom području javne politike.

Izrađivač izvješća je proveo postupak vrednovanja poštujući i provodeći prethodno definiranu svrhu i ciljeve relevantne za postupak prethodnog vrednovanja.

Zaključci prethodnog vrednovanja integriraju se u akte strateškog planiranja tijekom izrade.

3 Kontekst vrednovanja

Kao što je već Predmet ovog izvješća o provedenom postupku prethodnog vrednovanja jest Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.

Plan razvoja Zadarske županije temeljni je srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za Zadarsku županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz dugoročnih akata strateškog planiranja.

Akti strateškog planiranja podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade, tijekom provedbe i nakon provedbe. Predmet ovog izvješća je vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje) koje provode vanjski stručnjaci.

Ovo izvješće naručeno je od Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA i izrađeno je prema Planu vrednovanja zadanom od strane naručitelja.

Svrha izrade Plana vrednovanja je utvrditi tijek postupka vrednovanja, a obuhvaća indikativni popis vrednovanja koja će se provesti, njihov sadržaj i svrhovitost, vremenski raspored vrednovanja, metode koje će se koristiti za pojedina vrednovanja i podatke koji će se tražiti,

dostupnost odnosno način prikupljanja podataka potrebnih za određena vrednovanja te okvirni proračun za provedbu plana vrednovanja.

Planom vrednovanja opisano je prethodno vrednovanje kao postupak osiguravanja neovisnog stručnog mišljenja o tome je li Plan razvoja relevantan i koherentan (i u kojoj mjeri), a zaključci se integriraju u Plan razvoja.

Sukladno Planu vrednovanja Plana razvoja Zadarske županije, prethodno vrednovanje provodi se u tri faze. Prvo fazno izvješće odnosi se na ocjenu izrađene analize srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala. Drugo fazno izvješće je ocjena definiranih ciljeva i prioriteta, dok se Treće fazno izvješće odnosi na ocjenu identificiranih provedbenih mehanizama Plana razvoja te izrađenog financijskog okvira za provedbu identificiranih mjera.

Nakon faznih izvješća koja prate izradu dokumenta, evaluator izrađuje završno izvješće koje daje osvrt na kontekst vrednovanja, sadrži obrazloženje metodologije cjelokupnog postupka vrednovanja s posebnim osvrtom na pristup koji se primjenjivao, osnovne korake i aktivnosti u okviru pojedinih faza vrednovanja te rezultate (osvrte i komentare evaluatora) s tehničkog, financijskog i administrativnog aspekta u skladu s kriterijima vrednovanja.

4 Korištena metodologija

Postupak prethodnog vrednovanja proveden je u skladu s nacionalnim propisima koji uređuju sustav strateškog planiranja i postupak (prethodnog) vrednovanja izrade akata strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj te Planom vrednovanja Plana razvoja Zadarske županije.

Zakon uređuje sustav strateškog planiranja Republike Hrvatske i upravljanje javnim politikama odnosno pripremu, izradu, provedbu, izvješćivanje, praćenje provedbe i učinaka te vrednovanje akata strateškog planiranja za oblikovanje i provedbu javnih politika koje sukladno svojim nadležnostima izrađuju, donose i provode javna tijela.

Zakon propisuje sljedeća ključna načela strateškog planiranja:

- Načelo točnosti i cjelovitosti
- Načelo učinkovitosti i djelotvornosti
- Načelo odgovornosti i usmjerenosti na rezultat
- Načelo održivosti

- Načelo partnerstva
- Načelo transparentnosti

Uredbom o smjernicama propisuju se obvezni sadržaj te postupci izrade, izvještavanja, praćenja i vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U skladu s Uredbom o smjernicama, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije donosi *Priručnik o strateškom planiranju* (dalje: Priručnik).

Priručnik detaljno opisuje metodologiju i postupke u procesu pripreme, izrade, donošenja, provedbe, praćenja i vrednovanja akata strateškog planiranja i način upravljanja cjelokupnim sustavom strateškog planiranja i upravljanja razvojem.

Prema Priručniku, ključni koraci u izradi akata strateškog planiranja nakon odobrenja prijedloga za pokretanje izrade su:

- Uspostava radne skupine za izradu akta strateškog planiranja
- Definiranje vremenskog okvira i ključnih elemenata te procesa izrade akata strateškog planiranja
- Izrada strategije savjetovanja
- Definiranje razvojnih izazova i razvojnih potencijala (analiza stanja)
- Definiranje razvojnih smjerova, strateških ciljeva i/ili posebnih ciljeva
- Odabir pokazatelja uspješnosti
- Izrada akcijskoga plana
- Izrada fiskalne procjene
- Izrada komunikacijske strategije i akcijskoga plana

Ključni koraci u postupku vrednovanja definirani su Pravilnikom. Oni obuhvaćaju sljedeće:

1. Pokretanje postupka vrednovanja
2. Osnivanje Odbora za vrednovanje
3. Utvrđivanje opisa djelovanja Odbora za vrednovanje
4. Osnivanje tima za vrednovanje
5. Provođenje istraživanja i analize
6. Upravljanje postupkom vrednovanja

7. Dovršetak, provjera i odobravanje izvješća o vrednovanju i njegovih preporuka
8. Objava rezultata
9. Povratno integriranje rezultata u sustav strateškog planiranja
10. Povratno izvješćivanje o provedbi preporuka proizašlih iz vrednovanja

Za potrebe izrade izvješća izrađivaču su bili dostupni sljedeći dokumenti:

- Nacrt Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.
- Nacrt analitičkih podloga – osnovna analiza stanja
- Nacrt Intervencijske logike Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. godine
- Nacrt Akcijskog plana Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. godine
- Komunikacijska strategija
- Plan vrednovanja Plana razvoja Zadarske županije
- Nacrt Strategije savjetovanja plana razvoja zadarske županije 2021. – 2027.
- Odluka o pokretanju postupka izrade Plan razvoja Zadarske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine
- Odluka o osnivanju partnerskog vijeća Zadarske županije
- Poslovnik o radu Partnerskog vijeća Zadarske županije
- Zapisnik s 1. sjednice Partnerskog vijeća Zadarske županije
- Izvještaji s fokus grupa na 12 tema:
 - Demografija i socijalne politike
 - Zdravlje i kvaliteta života
 - Promet i mobilnost
 - Odgoj i obrazovanje
 - Kultura i kreativne industrije (dvije fokus grupe)
 - Sigurnost
 - Gospodarstvo i razvoj poduzetništva
 - Hrana i biokemija (dvije fokus grupe)
 - Energija i održivi okoliš
 - Tehnološki razvoj, digitalno društvo i inovacije
 - Turizam
 - Teritorijalni razvoj i institucionalno upravljanje

- Odluka o donošenju komunikacijske strategije
- Odluka o osnivanju i imenovanju članova Odbora za vrednovanje
- Nacrt Opisa djelovanja Odbora za prethodno vrednovanje
- Odluka o osnivanju i imenovanju članova Tima za vrednovanje
- Odluka o izmjeni i dopuni Plana vrednovanja
- Nacrt prijedloga radnih skupina

Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja (NN broj 66/19) preporuča sljedeći sadržaj izvješća o prethodnom vrednovanju:

1. Kratki sažetak
2. Uvod
3. Kontekst vrednovanja
4. Metodološki pristup
5. Opis akta strateškog planiranja, mjera i proračuna
6. Odgovori na evaluacijska pitanja
7. Zaključci i preporuke

Pravilnikom je također određeno da će sadržaj izvješća ovisiti o vrsti vrednovanja koje se provodi te o opsegu vrednovanja.

5 Opis Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.

Kako je u uvodnom dijelu izvješća spomenuto, pravna osnova za izradu akata strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj obuhvaća Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/2017) (dalje: Zakon), Uredbu o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 89/2018) (dalje: Uredba o smjernicama).

Planovi razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave (dalje: JP(R)S) su srednjoročni akti strateškog planiranja od značaja za JP(R)S kojima se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz dugoročnih akata strateškog planiranja. Plan razvoja JP(R)S ne može biti u suprotnosti s nacionalnim planovima a donose se za razdoblje od 5 do 10 godina.

Sadržaj planova razvoja JLP(R)S obuhvaća:

- Srednjoročna vizija razvoja, usklađena s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja
- Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala
- Opis prioriteta u srednjoročnom razdoblju
- Posebni ciljevi
- Popis ključnih pokazatelja ishoda (iz Biblioteke pokazatelja) i ciljanih vrijednosti pokazatelja
- Terminski plan provedbe projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi
- Indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu posebnih ciljeva i projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu
- Usklađenost s nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja
- Okvir za praćenje i vrednovanje
- Dodatci:
 - sažetak rezultata prethodnog vrednovanja
 - sažetak provedenog postupka savjetovanja s javnošću

Evaluatoru je za potrebe izrade izvješća dostavljen nacrt Plana razvoja Zadarske županije koji se sastoji od sljedećih poglavlja:

- ❖ Uvod
 - Općenito o Planu razvoja Zadarske županije 2021.-2027.
 - Zakonodavni i institucionalni okvir
 - Proces izrade i struktura Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.
- ❖ Srednjoročna vizija razvoja
- ❖ Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala
 - Globalni razvojni trendovi (s osvrtom na EU i Hrvatsku)
 - Razvojni izazovi i potencijali Zadarske županije u srednjoročnom razdoblju
 - Osnovna obilježja Zadarske županije
 - Gospodarstvo i razvoj poduzetništva

- Tehnološki razvoj, digitalno društvo i inovacije
 - Hrana i bioekonomiju
 - Turizam
 - Kultura i kreativne industrije
 - Odgoj i obrazovanje
 - Tržište rada
 - Zdravstvena zaštita
 - Socijalna zaštita
 - Sigurnost
 - Komunalna infrastruktura
 - Okoliš
 - Promet
 - Regionalni razvoj i institucionalno upravljanje
- ❖ Usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja
 - ❖ Opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju
 - Konkurentnost i inovativnost gospodarstva i društva
 - Izgradnja poticajnog okruženja otpornog na krize (izazove)
 - Resursna učinkovitost i povezanost Zadarske županije
 - Uravnotežen i pametan regionalni razvoj
 - ❖ Popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda
 - ❖ Terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja
 - ❖ Indikativni financijski plan
 - ❖ Okvir za praćenje i vrednovanje
 - ❖ Prilozi

Pregledom dostavljenog dokumenta, evaluator je ustvrdio da se nositelj izrade plana razvoja JLP(R)S u potpunosti pridržavao naputaka iz propisa koji uređuju sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

Nositelj izrade plana razvoja JLP(R)S radi odgovarajućeg informiranja, komunikacije i vidljivosti postupka planiranja javnih politika obvezno izrađuje i donosi komunikacijsku strategiju i komunikacijski akcijski plan. Komunikacijska strategija i komunikacijski akcijski plan donose se

u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu odluke predstavničkog tijela JLP(R)S o izradi akta strateškog planiranja.

Dana 28. siječnja 2020 ravnateljica Agencije za razvoj donijela je Odluku o donošenju Komunikacijske strategije i komunikacijskog akcijskog Plana razvoja Zadarske županije 2021.-2027. godine.

Strategija je izrađena od strane Agencije za razvoj u svrhu informiranja, komunikacije i vidljivosti postupka izrade i provedbe Plana razvoja.

S obzirom da je 31. listopada 2019. godine Županijska skupština Zadarske županije donijela Odluku o pokretanju postupka izrade Plana razvoja, rok od 90 dana je poštovan.

Nositelj izrade plana razvoja JLP(R)S izrađuje akcijski plan za provedbu plana razvoja koji sadrži pregled glavnih mjera s pokazateljima rezultata, ključnim točkama ostvarenja, rokovima i nositeljima provedbe te procjenom fiskalnog učinka. Nacrt akcijskog plana, priprema se i podnosi predstavničkom tijelu JLP(R)S, zajedno s prijedlogom plana razvoja JLP(R)S ili najkasnije 60 dana od dana donošenja plana razvoja JLP(R)S.

Nositelj izrade Plana razvoja u dokument je uvrstio opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju što je bila jedna od preporuka evaluatora u drugom izvješću o prethodnom vrednovanju.

Dalje u dokumentu opisuju se posebni ciljevi, ključni pokazatelji ishoda odabrani iz Biblioteke pokazatelja s početnom i ciljanom vrijednosti, a za svaki posebni cilj određene su mjere i to kako slijedi:

NRS 2030 RAZVOJNI SMJER 1. Održivo gospodarstvo i društvo

NRS 2030 Strateški cilj: SC.1. KONKURENTNO I INOVATIVNO GOSPODARSTVO

Prioritetno područje (NRS): Razvoj globalno konkurentne, zelene i digitalne industrije

Posebni cilj 1: Poticanje industrijske tranzicije prema sektorima/nišama visoke dodane vrijednosti

Mjere za poticanje industrijske tranzicije prema sektorima/nišama visoke dodane vrijednosti

- **Mjera 1.1.:** Razvoj i unaprjeđenje regionalne infrastrukture u cilju jačanja atraktivnosti regija za privlačenje investicija
- **Mjera 1.2.:** Stvaranje poticajnog poslovnog okruženja za razvoj proizvodnog sektora i sektora više i visoke dodane vrijednosti
- **Mjera 1.3.:** Uvođenje zelenih tehnologija, modernizacija i dekarbonizacija proizvodnog sektora
- **Mjera 1.4.:** Poticanje novih investicija u svrhu kreiranja i komercijalizacije novih finalnih proizvoda i povećanja izvoza
- **Mjera 1.5.:** Razvoj pametnih vještina za industrijsku tranziciju

Prioritetno područje (NRS): Razvoj poduzetništva i obrta

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.1.04 Dodana vrijednost proizvodnje kao postotak BDP-a i po stanovniku: - DVP kao % BDP-a: - DVP po stanovniku	82,17 (2018.) 65.409,00 (2018.)	84,00 70.000,00
OI.02.4.26 Produktivnost rada mjerena kao prihod po zaposlenom, HRK:	589.565,00 (2019.)	700.000,00
OI.02.1.11 Izvoz dobara i usluga (u BDP-a), %:	27,50 (2018.)	50

Posebni cilj 2. Stvaranje snažnog malog i srednjeg poduzetništva i poticajnog poslovnog okruženja

Mjere za stvaranje snažnog malog i srednjeg poduzetništva i poticajnog poslovnog okruženja

- **Mjera 2.1.:** Razvoj, modernizacija i jačanje kapaciteta poduzetničke infrastrukture i potpornih institucija
- **Mjera 2.2.:** Uspostava potpornih modela za olakšanje pristupa internacionalizaciji i financiranju razvoja i komercijalizacije novih proizvoda
- **Mjera 2.3.:** Poticanje digitalizacije i modernizacije poslovnih i proizvodnih procesa
- **Mjera 2.4.:** Razvoj društvenog poduzetništva i poticanje poduzetništva žena i mladih

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
-------------------	--------------------	-------------------------

OI.02.1.07 Udio prihoda malih i srednjih poduzeća u ukupnom prihodu svih poduzeća, %:	54,36 (2019.)	60,00
OI.02.4.06 Broj novih malih i srednjih poduzeća po godini:	389 (2019.)	500
OI.02.1.31 Udio zaposlenih u mikro, malim i srednjim poduzećima u ukupnom broju zaposlenih, %:	85,70 (2019.)	90

Prioritetno područje (NRS): Razvoj znanosti i tehnologije

Posebni cilj 3. Povećanje uloge znanosti i istraživanja u gospodarstvu Zadarske županije

Mjere za povećanje uloge znanosti i istraživanja u gospodarstvu Zadarske županije

- **Mjera 3.1.:** Jačanje kapaciteta znanstveno-istraživačkih institucija
- **Mjera 3.2.:** Jačanje znanstvenoistraživačke dimenzije poslovnog sektora
- **Mjera 3.3.:** Jačanje i razvoj kapaciteta sustava za transfer znanja i tehnologija

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.9.41 Broj podnesenih prijava zaštite industrijskog vlasništva	79 (2019.)	120
(OI.02.4.11 - preformuliran) Udio rashoda JLPRS za istraživanje i razvoj u ukupnim rashodima, %:	1,71 (2019.)	5,00
OI.02.4.27 Bruto investicije u intelektualnu imovinu, u tis.	17.965 (2019.)	20.000

Prioritetno područje (NRS): Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma

Posebni cilj 4. Razvoj Zadarske županije kao prepoznatljive destinacije održivog, pametnog i cjelogodišnjeg turizma

Mjere za razvoj Zadarske županije kao prepoznatljive destinacije održivog, pametnog i cjelogodišnjeg turizma

- **Mjera 4.1.:** Razvoj sustava upravljanja destinacijom
- **Mjera 4.2.:** Razvoj i unaprjeđenje turističke infrastrukture
- **Mjera 4.3.:** Razvoj ključnih specifičnih oblika turizma
- **Mjera 4.4.:** Povećanje prepoznatljivosti destinacije

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.8.03 Neto stopa popunjenosti kreveta i spavaćih soba u hotelima i sličnom smještaju/ Iskorištenost kapaciteta u danima od siječnja do prosinca:	34 (2020.) 65 (2019.)	80
OI.02.8.50 Indeks turističke razvijenosti Zadarske županije (aritmetička sredina):	21,97 (2019.)	25,00
OI.02.8.25 Prosječna potrošnja turista po danu, u eurima:	94,14 (2019.)	150,00

Prioritetno područje (NRS): Poticanje razvoja kulture i medija

Posebni cilj 5. Očuvanje i valorizacija kulturne i povijesne baštine uz razvoj kreativnih industrija i dostupnost kulturnih sadržaja na području cijele Zadarske županije

Mjere za očuvanje i valorizaciju kulturne i povijesne baštine uz razvoj kreativnih industrija i dostupnost kulturnih sadržaja na području cijele Zadarske županije

- **Mjera 5.1.:** Unapređenje sustava upravljanja, očuvanja i valorizacije kulturne i povijesne baštine
- **Mjera 5.2.:** Jačanje financijskih, institucionalnih i ljudskih resursa u kulturi i kreativnim industrijama
- **Mjera 5.3.:** Unapređenje infrastrukture i poboljšana koordinacija dionika u kulturi i kreativnim industrijama
- **Mjera 5.4.:** Poboljšanje kvalitete i dostupnosti kulturnih sadržaja izvan urbanih područja
- **Mjera 5.5.:** Razvoj medija i medijske pismenosti

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.8.48 Rashodi za kulturu JLP(R)S, po stanovniku, HRK:	188,63 (2019.)	210,00
OI.02.8.49 Broj posjetitelja ustanova u kulturi i kulturnih manifestacija na području županije:	372.080 (2019.)	430.000

NRS 2030 strateški cilj: SC.2. OBRAZOVANI I ZAPOSLENI LJUDI

Prioritetna područja (NRS): Dostupnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, Stjecanje i razvoj temeljnih i strukovnih kompetencija, Unaprjeđenje visokog obrazovanja, Usklađeno i perspektivno tržište rada

Posebni cilj 6. Povećanje usklađenosti odgojno-obrazovnog sustava s potrebama društva i gospodarstva

Mjere za povećanje usklađenosti odgojno-obrazovnog sustava s potrebama društva i gospodarstva

- **Mjera 6.1.:** Unaprjeđenje obrazovne infrastrukture (obrazovni objekti, sportski objekti, učionice)
- **Mjera 6.2.:** Povećanje dostupnosti i osiguravanje jednakih uvjeta za sudjelovanje u programima ranog i predškolskog odgoja te svim razinama obrazovanja
- **Mjera 6.3.:** Unaprjeđenje visokog obrazovanja i jačanje prepoznatljivosti Zadra kao sveučilišnog grada
- **Mjera 6.4.:** Daljnji razvoj regionalnih centara kompetentnosti i unaprjeđenje kvalitete strukovnog obrazovanja
- **Mjera 6.5.:** Poticanje razvoja obrazovnih programa kroz prekvalifikaciju, doškolovanje i osposobljavanje
- **Mjera 6.6.:** Poticanje suradnje i jačanje sustava, programa i mjera za unaprjeđenje regionalnog tržišta rada i poticanje samozapošljavanja
- **Mjera 6.7.:** Podrška osposobljavanju i integraciji teško zapošljivih skupina u tržište rada

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.2.58 Rashodi za odgojno obrazovni sustav JLPRS, po stanovniku HRK:	478,57 (2019.)	560,00
OI.02.16.25 Zaposleni na puno radno vrijeme po stanovniku	0,31 (2019.)	0,40
OI.02.2.60 Broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja:	85 (2019.)	90

NRS 2030 strateški cilj: SC.3.UČINKOVITO I DJELOTVORNO PRAVOSUĐE, JAVNA UPRAVA I UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM

Prioritetna područja (NRS): Kompetentna, dostupna i učinkovita javna uprava, Upravljanje državnom imovinom

Posebni cilj 7. Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti institucija javnog sektora i lokalne i regionalne samouprave

Mjere za poboljšanje kvalitete i učinkovitosti institucija javnog sektora i lokalne i regionalne samouprave

- **Mjera 7.1.:** Optimizacija i digitalizacija usluga i procesa javne uprave
- **Mjera 7.2.:** Jačanje ljudskih potencijala u javnom sektoru
- **Mjera 7.3.:** Razvoj civilnog društva i osnaženje kapaciteta i suradnje među svim akterima razvoja
- **Mjera 7.4.:** Jačanje kapaciteta za učinkovito korištenje fondova EU te pripremu i provedbu razvojnih projekata
- **Mjera 7.5.:** Poticanje snažnije međuregionalne i međunarodne suradnje
- **Mjera 7.6.:** Unaprjeđenje sustava upravljanja imovinom u vlasništvu lokalne i regionalne samouprave

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.14.54 Ukupni proračunski prihodi poslovanja JLP(R)S po stanovniku, HRK:	6.917,02 (2019.)	8.900,00
OI.02.14.55 Ugovorena sredstva fondova EU u BDP-u županije, %:	3,60 (2018.)	5,00

NRS 2030 RAZVOJNI SMJER 2. Jačanje otpornosti na krize

NRS 2030 strateški cilj: SC.5. ZDRAV, AKTIVAN I KVALITETAN ŽIVOT

Prioritetna područja (NRS): Kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i zdravstvena skrb, Dostojanstveno starenje, Socijalna solidarnost i odgovornost, Zaštita dostojanstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

Posebni cilj 8. Poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite i socijalne skrbi uz daljnji razvoj i jačanje programa prevencije za zdrav i kvalitetan život

Mjere za poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite i socijalne skrbi uz daljnji razvoj i jačanje programa prevencije za zdrav i kvalitetan život

- **Mjera 8.1.:** Razvoj i modernizacija zdravstvene infrastrukture i usluga u skladu sa standardima kvalitete i potrebama zajednice, i razvoj telemedicine
- **Mjera 8.2.:** Razvoj i modernizacija infrastrukture i usluga socijalne skrbi u skladu sa standardima kvalitete i potrebama zajednice
- **Mjera 8.3.:** Daljnji razvoj i provedba programa promocije zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti te programa prevencije u sustavu socijalne skrbi
- **Mjera 8.4.:** Razvoj i primjena modela osiguravanja dostatne zdravstvene radne snage te popunjavanje mreže javno zdravstvenog sustava na otocima i u ruralnom području
- **Mjera 8.5.:** Unaprjeđenje razine zdravstvene zaštite i socijalne skrbi na otocima i u ruralnim područjima

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.05.51 Rashodi za zdravstvo JLP(R)S, po stanovniku, HRK:	3.634,63 (2019.)	4.000,00
OI.02.3.63 Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku, HRK:	281,98 (2019.)	310,00
OI.02.5.04 Gustoća liječnika (na 10 000 stanovnika):		
- Doktora medicine:	31,82 (2019.)	34,00
- Zdravstvenih djelatnika:	150,75 (2019.)	160,00

Prioritetno područje (NRS): Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport

Posebni cilj 9. Razvoj i unaprjeđenje učinkovitosti sustava sporta za poticanje rekreacije i vrhunske sportske rezultate

Mjere za razvoj i unaprjeđenje učinkovitosti sustava sporta za poticanje rekreacije i vrhunske sportske rezultate

- **Mjera 9.1.:** Unaprjeđenje sportske infrastrukture i sustava za konkurentan natjecateljski sport
- **Mjera 9.2.:** Unaprjeđenje sportske infrastrukture i sustava predškolskog, školskog i akademskog sporta
- **Mjera 9.3.:** Poticanje i unaprjeđenje dostupnosti rekreacije i tjelesnog vježbanja građana

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.05.48 Rashodi za sport JLP(R)S, po stanovniku, HRK:	279,07 (2019.)	310,00
OI.02.05.49 Broj vrhunskih i vrsnih sportaša:	33 (2021.)	70

NRS 2030 strateški cilj: SC.6. DEMOGRAFSKA REVITALIZACIJA I BOLJI POLOŽAJ OBITELJI

Prioritetno područje (NRS): Ublažavanje negativnih demografskih trendova i izgradnja poticajnog okruženja za mlade i obitelji

Posebni cilj 10. Razvoj Zadarske županije kao poticajnog okruženja za mlade i obitelj

Mjere za razvoj Zadarske županije kao poticajnog okruženja za mlade i obitelj

- **Mjera 10.1.:** Razvoj i unaprjeđenje sustava potpora i programa temeljenim na istraživanju životnih navika i stavova mladih obitelji o demografskih kretanjima u Zadarskoj županiji
- **Mjera 10.2.:** Unaprjeđenje dostupnosti društvene infrastrukture za mlade i obitelji

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.3.02 Postotak stanovništva od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu	14,85 (2019.)	15,00
OI.02.3.64 Iznos isplaćenih potpora za novorođenu djecu, HRK	2.900.000 (2020.)	3.200.000
OI.02.3.67 Saldo ukupne migracije, po županiji	419 (2019.)	500

NRS 2030 strateški cilj: SC.7. SIGURNOST ZA STABILAN RAZVOJ

Prioritetno područje (NRS): Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unaprjeđenje sustava civilne zaštite, Unaprjeđenje sustava vatrogastva

Posebni cilj 11. Unaprjeđenje sustava za jačanje otpornosti Zadarske županije

Mjere za unaprjeđenje sustava za jačanje otpornosti Zadarske županije

- **Mjera 11.1.:** Jačanje kapaciteta sigurnosnih službi i sustava civilne zaštite kroz ulaganja u razvoj infrastrukture i primjenu novih tehnika i tehnologija
- **Mjera 11.2.:** Jačanje ljudskih kapaciteta i uvjeta rada sigurnosnih službi i sustava civilne zaštite
- **Mjera 11.3.:** Povećanje djelotvornosti sustava za provedbu prevencije i smanjenja rizika te djelotvornosti odgovara kod katastrofa i tehničko-tehnoloških ugroza

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.10.34 Rashodi za civilnu zaštitu, po stanovniku, HRK:	76,61 (2019.)	80,00
OI.02.16.57 Broj požara na 10 000 stanovnika	76 (2019.)	65
OI.02.10.33. Broj članova operativnih snaga civilne zaštite (na 10 000 stanovnika):	47 (2019.)	50

NRS 2030 RAZVOJNI SMJER 3. Zelena i digitalna tranzicija

NRS 2030 strateški cilj: SC.8. EKOLOŠKA I ENERGETSKA TRANZICIJA ZA KLIMATSKU NEUTRALNOST

Prioritetno područje (NRS): Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena

Posebni cilj 12. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima

Mjere za unaprjeđenje sustava zaštite okoliša, očuvanja prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima

- **Mjera 12.1.:** Unaprjeđenje sustava za praćenje stanja i zaštitu svih okolišnih sastavnica (zrak, vode, more, tlo, krajobraz, biljni i životinjski svijet te zemljina kamena kora)
- **Mjera 12.2.:** Unaprjeđenje sustava upravljanja, očuvanja i valorizacije prirodne baštine

- **Mjera 12.3.:** Potpore očuvanju bioraznolikosti zaštićenih područja i područja Natura 2000 -ciljnih vrsta i stanišnih tipova
- **Mjera 12.4.:** Integralno upravljanje morem i obalnim područjem
- **Mjera 12.5.:** Poticanje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (brownfield investicija)
- **Mjera 12.6.:** Razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima i stvaranje zelenih gradova

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.6.5 Kopnena i morska zaštićena područja (% ukupne teritorijalne površine), %:	10,36 (2021.)	12,00
OI.02.6.62 Rashodi za zaštitu okoliša na području županije, po stanovniku, HRK:	419,91 (2019.)	450,00

Prioritetno područje (NRS): Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena

Posebni cilj 13. Unaprjeđenje kvalitete i održivosti komunalnih infrastrukturnih sustava i usluga

Mjere za unaprjeđenje kvalitete i održivosti komunalnih infrastrukturnih sustava i usluga

- **Mjera 13.1.:** Unaprjeđenje sustava gospodarenja komunalnim otpadom i poticanje prijelaza na kružno gospodarstvo
- **Mjera 13.2.:** Unaprjeđenje kvalitete i održivo upravljanje sustava vodoopskrbe i odvodnje (vodnog gospodarstva)
- **Mjera 13.3.:** Unaprjeđenje kvalitete i razvoj male komunalne infrastrukture i usluga

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.6.18 Stupanj recikliranja komunalnog otpada	15,6 (2018.)	25,00
OI.02.6.35 Stanovništvo priključeno na javnu vodoopskrbu, % :	92,13 (2019.)	97,00
OI.02.6.36 Stanovništvo priključeno na uređaje za pročišćavanje otpadnih voda:	19.812 (2021.)	40.000

Prioritetno područje (NRS): Energetska samodostatnost te tranzicija na čistu energiju

Posebni cilj 14. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti i infrastrukture uz tranziciju prema čistoj energiji i OiE

Mjere za Unaprjeđenje energetske učinkovitosti i infrastrukture uz tranziciju prema čistoj energiji i OiE

- **Mjera 14.1.:** Unapređenje, modernizacija i razvoj energetske infrastrukture i sustava energopskrbe
- **Mjera 14.2.:** Povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture i zgrada u javnom i privatnom sektoru
- **Mjera 14.3.:** Poticanje i povećanje korištenja obnovljivih izvora energije u javnom i privatnom sektoru
- **Mjera 14.4.:** Poticanje inovacija u energetske sektoru i prijelaza na čiste tehnologije

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.6.37 Potrošnja primarne energije (Neposredna potrošnja energije na području Zadarske županije, PJ):	10,2197 (2019.)	10,1827
OI.02.11.44 Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon:	4 (2020.)	8

NRS 2030 strateški cilj: SC.9. SAMODOSTATNOST U HRANI I RAZVOJ BIOGOSPODARSTVA

Prioritetna područja (NRS): Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na okolišno prihvatljiv i održiv način, Doprinos klimatskoj neutralnosti, smanjenje upotrebe pesticida i povećanje ekološke proizvodnje u skladu s novim smjerovima EU-a u okvirima zelenog plana te strategije „od polja do stola“ i strategije EU-a za bioraznolikosti, Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi

Posebni cilj 15. Razvoj konkurentne, otporne i održive poljoprivrede i prehrambenog sektora

Mjere za razvoj konkurentne, otporne i održive poljoprivrede i prehrambenog sektora

- **Mjera 15.1.:** Razvoj potporne infrastrukture za potrebe poljoprivredne proizvodnje
- **Mjera 15.2.:** Poticanje uvođenja novih tehnologija i proizvodnih praksi za potrebe povećanja otpornosti, produktivnosti i održivosti poljoprivredne proizvodnje i prerade
- **Mjera 15.3.:** Poticanje ulaganja u ekološku proizvodnju i zaštitu autohtonih poljoprivrednih proizvoda, sorti i pasmina
- **Mjera 15.4.:** Potpore organiziranju i udruživanju poljoprivrednih proizvođača u svrhu integracije poljoprivredno-prehrambene u lance vrijednosti

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.12.77 Subjekti upisani u Upisnik poljoprivrednih proizvođača:	8.000 (2019.)	8.500,00
OI.02.12.79 Udio prihoda poljoprivrednog sektora u BDP-u županije, %:	5,38% (2018.)	0,07
OI.02.12.10 Područje pod ekološkom poljoprivredom, ha:	8.492 (2020.)	10.000

Posebni cilj 16. Razvoj konkurentnog, održivog i otpornog ribarstva i akvakulture

Mjere za razvoj konkurentnog, održivog i otpornog ribarstva i akvakulture

- **Mjera 16.1.:** Razvoj potporne infrastrukture i suprastrukture za potrebe sektora ribarstva i akvakulture
- **Mjera 16.2.:** Poticanje uvođenja novih tehnologija i ekoloških praksi za potrebe povećanja otpornosti i održivosti sektora ribarstva i akvakulture
- **Mjera 16.3.:** Potpore organiziranju i udruživanju u sektoru ribarstva uz povezivanje sa sektorom prerade

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.12.80 Udio prihoda sektora ribarstva i marikulture u BDP-u županije:	9,62% (2018.)	12,50
OI.02.12.18 Ulovi – unutarnje vode, t:	21.048 (2018.)	25.000,00

NRS 2030 strateški cilj: SC.10. ODRŽIVA MOBILNOST

Prioritetna područja (NRS): Modernizacija željezničkih pruga, promicanje integriranog urbanog prijevoza i prijevoza tereta željeznicom, Uspostava novih prometnih procesa u svim vidovima prometa i autonomnih sustava za mobilnost, Razvoj pomorskog prometa, Razvoj zračnog prometa

Posebni cilj 17. Unaprjeđenje prometne povezanosti i modernizacija prometnih sustava za održivo i sigurno prometovanje

Mjere za unaprjeđenje prometne povezanosti i modernizaciju prometnih sustava za održivo i sigurno prometovanje

- **Mjera 17.1.:** Razvoj i unaprjeđenje Zračne luke Zadar i uspostava mreže helidroma
- **Mjera 17.2.:** Unaprjeđenje infrastrukture i organizacije cestovnog prometa i prometa u mirovanju
- **Mjera 17.3.:** Razvoj i unaprjeđenje mreže pomorske infrastrukture i usluga
- **Mjera 17.4.:** Poticanje razvoja intermodalnog prijevoza i uspostava multimodalnog prometnog čvorišta
- **Mjera 17.5.:** Uvođenje sustava integriranog prijevoza putnika i poticanje primjene ekološki prihvatljivih prometnih rješenja
- **Mjera 17.6.:** Podizanje razine učinkovitosti i funkcionalnosti prometnog sustava u turističkoj sezoni i u otežavajućim vremenskim uvjetima
- **Mjera 17.7.:** Unaprjeđenje međuotočne povezanosti i povezanosti otoka i kontinentuskog zaleđa s funkcijama glavnih gravitacijskih centara u Županiji

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.11.02 Zračni prijevoz putnika glavnim zračnim lukama:	801.347 (2019.)	840.000
OI.02.11.46 Broj putnika na državnim linijama Agencije za obalni linijski promet:	13.808.890 (2019.)	14.000.000
OI.02.11.47 Ukupan broj prevezenih putnika po linijama autobusnog prijevoza (gradski, prigradski, otoci):	7.834.667 (2020.)	7.900.000

NRS 2030 strateški cilj: SC.11. DIGITALNA TRANZICIJA DRUŠTVA I GOSPODARSTVA

Prioritetno područje (NRS): Razvoj širokopojasnih elektroničkih komunikacijskih mreža

Posebni cilj 18. Razvoj i poticanje primjene kvalitetnih i prostorno ravnomjerno dostupnih elektroničkih komunikacijskih sustava

Mjere za razvoj i poticanje primjene kvalitetnih i prostorno ravnomjerno dostupnih elektroničkih komunikacijskih sustava

- **Mjera 18.1.:** Razvoj i izgradnja širokopojasne infrastrukture i elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta
- **Mjera 18.2.:** Podizanje digitalnih kompetencija i stvaranje uvjeta za digitalnu transformaciju i primjenu naprednih tehnologija u gospodarstvu i društvu

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.7.05 Kućanstva sa širokopojasnim pristupom internetu:	50.199 (2019.)	56.500
OI.027.35 Broj novih e-usluga za građane	0 (2020.)	2,00

NRS 2030 RAZVOJNI SMJER 4. RAVNOMJERAN REGIONALNI RAZVOJ

NRS 2030 strateški cilj: SC.12. RAZVOJ POTPOMOGNUTIH PODRUČJA I PODRUČJA S RAZVOJNIM POSEBNOSTIMA

Prioritetno područje (NRS): Razvoj potpomognutih i brdsko-planinskih područja; Razvoj pametnih i održivih otoka

Posebni cilj 19. Povećanje teritorijalne kohezije Zadarske županije i poticanje ravnomjernog i održivog razvoja

Mjere za povećanje teritorijalne kohezije Zadarske županije i poticanje ravnomjernog i održivog razvoja

- **Mjera 19.1.:** Demografska i gospodarska revitalizacija potpomognutih i brdsko-planinskih područja

- **Mjera 19.2.:** Demografska i gospodarska revitalizacija ruralnih područja i razvoj pametnih sela
- **Mjera 19.3.:** Održivi razvoj otočnih prioriteta područja i razvoj pametnih otoka

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.13.36 Broj JLS koji imaju indeks razvijenosti ispod 100:	7 (2020.)	5
OI.02.12.81 Udio stanovništva koje živi na otocima u ukupnom broju stanovnika županije,%:	12,42 (2019.)	13
OI.02.13.35 Broj stanovnika mikroregije zaleđa Zadarske županije	27.436 (2019.)	28.000

NRS 2030 strateški cilj: SC.13. JAČANJE REGIONALNE KONKURENTNOSTI

Prioritetno područje (NRS): Pametna specijalizacija i jačanje pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti, Razvoj pametnih i održivih gradova

Posebni cilj 20. Poticanje daljnjeg razvoja pametne specijalizacije i pametnih gradova

Mjere za poticanje daljnjeg razvoja pametne specijalizacije i pametnih gradova

- **Mjera 20.1.:** Primjena regionalne inovacijske politike i stvaranje regionalnog inovacijskog sustava (RIS)
- **Mjera 20.2.:** Unaprjeđenje regionalnog eko i inovacijskih sustava za poduzetnike
- **Mjera 20.3.:** Jačanje pozicije regionalnog gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti kroz uvođenje strukturnih promjena
- **Mjera 20.4.:** Turistička valorizacija prirodne i kulturne baštine
- **Mjera 20.5.:** Teritorijalno brendiranje i promocija regionalnoga gospodarstva
- **Mjera 20.6.:** Održivi razvoj urbanih područja i razvoj pametnih gradova

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.
OI.02.13.37 Indeks gospodarske snage županije	89,8 (2020.)	100
OI.02.13.09 Stanovništvo koje živi u područjima s integriranim strategijama urbanog razvoja:	114.272 (2019.)	118.000

OI.02.9.39 Broj sporazuma o znanstvenoj i/ili tehnološkoj suradnji i programa prema razini suradnje	25 (2020.)	30,00
---	------------	-------

Planom razvoja definirani su projekti od strateškog značaja te sukladno propisanom obveznom sadržaju planova razvoja JLP(R)S-ova, terminski plan provedbe projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi.

Planom su definirani sljedeći strateški projekti:

1. Izgradnja i razvoj regionalnog inovacijskog ekosustava za poduzetnike
2. Izgradnja osnovnih i srednjih škola Zadarske županije
3. Pametna bolnica
4. Unaprjeđenje infrastrukture za dostojnu treću dob
5. Energetska obnova javnih zgrada Zadarske županije
6. Sustav javnog navodnjavanja Vransko polje
7. Razvoj ribarske luke s pripadajućom suprastruktururom u Gaženici – RIBARSKI HUB

Planom razvoja također je dan pregled projekata od strateškog značaja kojima se upravlja na nacionalnoj razini te onih koji su u nadležnosti jedinica lokalne samouprave te drugih javnopravnih tijela s područja Zadarske županije.

6 Odgovori na evaluacijska pitanja

Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja (NN broj 66/19) definirani su kriteriji vrednovanja koji služe kao osnova za formuliranje evaluacijskih pitanja. Kriteriji vrednovanja koji se koriste ovise o tipu intervencije i vremenu kada se vrednovanje provodi. Pravilnikom su definirane dvije vrste kriterija vrednovanja: obavezni i dodatni:

Obavezni kriteriji vrednovanja su:

- **Važnost (relevantnost)** kojom se provjerava jesu li ciljevi i prioriteta akta strateškog planiranja utemeljeni na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima odnosno do koje mjere su ciljevi opravdani u odnosu na potrebe.
- **Djelotvornost (efektivnost)** kojom se uspoređuje što je ostvareno u odnosu na planirano odnosno do koje mjere su ciljevi ostvareni te do koje mjere se očekuje da će se ostvariti (ovisno o vrsti vrednovanja).

- **Usklađenost (koherentnost)** podrazumijeva da se uključuje unutarnju i vanjsku usklađenost akta strateškog planiranja, odnosno logiku strategije; utvrđuje se jesu li odabrani prioriteti i mjere komplementarni i povezani; je li akt strateškog planiranja u skladu s relevantnim nacionalnim dokumentima. Vanjska usklađenost podrazumijeva usklađenost između ciljeva akta strateškog planiranja s ciljevima drugih javnih intervencija koje su s njim povezane. Unutarnja usklađenost podrazumijeva usklađenost ciljeva akta strateškog planiranja. Unutarnja povezanost implicira da postoji hijerarhija ciljeva, s time da hijerarhijski niži ciljevi logično doprinose ostvarenju viših ciljeva.

Dodatni kriteriji vrednovanja su:

- **Učinkovitost (efikasnost)** koja podrazumijeva postizanje željenog rezultata s minimalnim troškovima, odnosno postizanje najboljeg rezultata za danu razinu resursa.
- **Dosljednost (konzistentnost)** odnosi se na jasnoću i pridržavanje ciljeva i prioriteta u odnosu na viziju politike.
- **Komplementarnost** odnosno mjera u kojoj intervencija podržava druge javne politike.
- **Održivost** koja ocjenjuje mjeru u kojoj je izgledno da će učinci intervencije trajati nakon što ona završi, odnosno razmatra se jesu li rezultati, uključujući institucionalne promjene, trajni te može li se pretpostaviti da će biti trajni.
- **Jednakost** odnosno do koje mjere su ravnopravno raspoređeni učinci u odnosu na različite dionike, regije, rodnu pripadnost i sl.

U skladu s odredbama pravilnika, prilikom formiranja pitanja, u obzir su uzeti oni kriteriji koji su primjenjivi prethodno vrednovanje.

1. Jesu li ciljevi i prioriteti akta strateškog planiranja utemeljeni na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima?

Prilikom izrade Plana razvoja napravljena je detaljna analiza stanja vanjskog i unutarnjeg okruženja iz koje su identificirane razvojne potrebe i razvojni potencijali. U analizi društvenih i gospodarskih kretanja korišteni su pouzdani, provjerljivi, relevantni i usporedivi podaci. Podaci su korišteni i analizirani u relevantnim vremenskim serijama, te praćeni i uspoređivani kroz vremensko kretanju kao i kroz njih relativan odnos u odnosu na usporedive prostorne jedinice kao i nacionalne prosjeke.

Osim korištenja dostupnih sekundarnih podataka (DZS, FINA, HZZO, HNB i sl.) nositelj izrade proveo je istraživanje s ciljem prikupljanja primarnih podataka. Podaci su se prikupljali anketnim istraživanjem kao i provođenjem intervjua u svrhu identifikacije razvojnih potreba i potencijala, određivanja prioritetnih javnih politika te kao priprema za formuliranje vizije i posebnih ciljeva.

Prilikom izrade Plana razvoja Nositelj izrade vodio je računa da u proces uključi sve relevantne dionike kroz provedene fokus grupe tematske radne skupine. Evaluatorima su dostavljena izvješća i potpisne liste s održanih fokus grupa na 12 različitih tema, s tim da je održano ukupno 14 fokus grupa jer su za 2 teme održane dodatne fokus grupe. Također su dostavljeni izvještaji te popisi sudionika s četiri održane tematske radne skupine. Na fokus grupe i tematske radne skupine je bio uključen široki spektar dionika iz javnog i privatnog sektora koji su iznosili svoja stajališta i viđenje razvoja Zadarske županije. Nositelj izrade uvrstio je iznesene potrebe u Plan razvoja kao i prepoznate razvojne potencijale. Iz dostavljene dokumentacije može se zaključiti kako je Nositelj izrade razvoja uložio veliki trud kako bi u ciljevi i prioriteti Plana razvoja bili utemeljeni na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima što i jesu.

2. Jesu li odabrani prioriteti i mjere komplementarni i povezani?

Odabrani prioriteti i mjere su komplementarni i povezani. Nositelj izrade pokazao je dosljednost u izradi strateškog akta počevši od definiranja potreba i razvojnih potencijala pa sve do odabira pokazatelja uspješnosti iz biblioteke pokazatelja. Prioritetna područja usklađena su s prioritetnim područjima javnih politika NRS 2030, a definirane mjere povezane su međusobno, ali i s područjem za koje su određene. Također, prilikom izrade Plana, Nositelj izrade pazio je da definirane mjere izravno doprinose ostvarenju posebnog cilja, a neizravno ostvarenju strateškog cilja.

3. Je li akt strateškog planiranja u skladu s relevantnim nacionalnim dokumentima?

Prilikom izrade Plana razvoja Nositelj izrade čitavo vrijeme vodio je računa o usklađenosti akta s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Odnosno, posebni ciljevi definirani Planom razvoja doprinose ostvarenju strateških ciljeva NRS 2030, dok odabrane mjere doprinose ostvarenju posebnih ciljeva. Osim usklađenosti s NRS 2030, Plan razvoja Zadarske županije za razdoblje 2021.-2027. usklađen je i s drugim nacionalnim aktima strateškog planiranja te doprinosi ostvarenju njihovih ciljeva. U relevantnim dijelovima Plan razvoja

usklađen je sa Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske 2017. – 2030., Strategijom i akcijskim planom zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025., Strategijom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, Planom gospodarenja otpada Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022., Strategijom prilagodbe klimatskih promjena u RH za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu., Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planom za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030., Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050.

4. Doprinosu li posebni ciljevi ostvarenju definirane vizije politika?

Sukladno Priručniku vizija je inspirativna deklaracija o tome što se želi postići te smjerokaz za odabir razvojnih i strateških ciljeva. Kao i u ostatku dokumenta, prilikom definiranja vizije do izražaja dolazi snažna suradnja s ključnim dionicima prilikom izrade Plana razvoja. Definirana vizija je jasna i precizna, a što je najbitnije predstavlja stvarnost i stremljenje ključnih dionika. Definirani posebni ciljevi jasno se pridržavaju doprinosu u odnosu na viziju.

5. U kojoj mjeri je izgledno da će učinci intervencije trajati nakon što ona završi?

Nositelj izrade Plana razvoja, prilikom definiranja posebnih ciljeva vodio je računa o održivosti i trajnosti rezultata. Plan razvoja i njegove komponente u skladu su s ključnim elementima ostvarivanja održivosti, budući da nedvojbeno dijele viziju potencijalnih dodanih vrijednosti i učinka s kontekstom i zahtjevima hijerarhijski viših strateških dokumenata, naročito NRS 2030. Gospodarska, socijalna i društvena održivost sukladno hijerarhijski viših strateških dokumenata, proteže se i kroz cijeli Plan razvoja Zadarske županije za razdoblje 2021. – 2027. Pri definiranju posebnih ciljeva, kroz istraživanje i neposrednu komunikaciju, kao temelj su uzete stvarne potrebe dionika s područja Zadarske županije, sve kako bi se fokusirano potencirala praktična upotrebljivost učinka Plana razvoja. Održivost je utemeljena u svrhovitosti same vizije Plana razvoja i njen je sastavni dio, kao i održivost ciljeva i mjera koje doprinose njenom ostvarenju.

6. Do koje mjere su ravnopravno raspoređeni učinci u odnosu na različite dionike, regije, rodnu pripadnost i sl.

Poštivanje načela partnerstva prilikom izrade Plana razvoja uvelike doprinosi odgovoru na kriterij jednakosti. Nositelj izrade u izradu je uključio široki spektar relevantnih dionika dok je regionalna

pokrivenost intervencije sveobuhvatna, odnosno intervencija obuhvaća čitav teritorij Zadarske županije.

7 Zaključci

Primjedbe i sugestije iz dosadašnjih izvješća o vrednovanju uvažene su prilikom izrade konačne verzije dokumenta Plana razvoja. Iz osnovne analize stanja mogu se uočiti osnovna obilježja razvojnih potreba i potencijala područja Zadarske županije, kao i buduće razvojne smjernice. Detektirani su najznačajniji razvojni problemi i ukazano je na nedovoljnu iskorištenost potencijala.

Budući razvoj Županije definiran je kroz prijedlog vizije te posebne ciljeve, prioritete i mjere. SWOT analiza u konačnoj verziji predstavlja logičnu poveznicu između nalaza dobivenih Analizom stanja i postavljenih razvojnih ciljeva. Mjere su oblikovane kao pojedine aktivnosti čija je realizacija i operacionalizacija predviđena Akcijskim planom provedbe Plana.

Na temelju cjelokupnog procesa prethodnog vrednovanja, te provedenog vrednovanja konačnog prijedloga nacrt Plana razvoja i konačne ocjene preporuča se usvojiti predloženi nacrt Plana razvoja Zadarske županije te početi provoditi Akcijski plan.